

4. POLÁCI

VYRÁBÍME WYCINANKU z barevných papírů

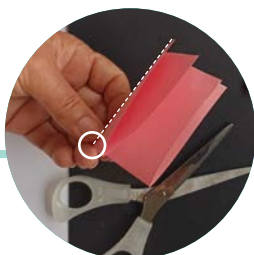

Co potřebujeme: barevné papíry (všech barev), ostré nůžky, lepidlo a několik kancelářských papírů.

Jak na to: ❶ Barevný papír rozstříháme na čtyři stejné díly. Jeden díl přeložíme podélně a poté napříč. ❷ Složený papír uchopíme za roh na přeložených stran a začneme vystřihovat květ. Tento roh nesmíme přestříhnout, rovněž dvakrát přeloženou stranu necháme téměř neporušenou (oboje vyznačeno na obr. Využíváme trik, díky kterému vystříháme hned dva zcela stejné, souměrné květy.

Po vystřížení papír rozložíme a máme dva nejspodnější, největší tvary, na které budeme vrstvit ostatní barvy. ❸ Pokračujeme stejným způsobem a vystřihujeme několik dalších tvarů různých barev, každý další bude menší než ten předchozí. ❹ Na papíru, který slouží jako podložka, vystřižené tvary vrstvíme na sebe a tvoříme kompozici (zatím nic nelepíme). ❺ Poté vystříháme i zelené stonky a dozdobíme je lístky. Jemně je posouváme a ladíme, dokud nám kompozice nepřipadá hotová. ❻ Připravíme si černou čtvrtku a na ni začneme tvary přenášet z podložky a lepit. Jako první přijde nejspodnější a největší květ, jako poslední ten nejvrchnější a nejmenší. Poté přilepíme stonky a lístky. Doladíme poslední detaily. Každý nalepený tvar dobře přitlačíme, aby lepidlo dobře drželo.

Tip: Na začátek můžeme tuto důmyslnou techniku vyzkoušet tak, že vytvoříme jen jeden květ, a to tím, že papír přehneme pouze jednou. Budeme dávat pozor, abychom nepřestříhli přehnutou stranu.

WYCINANKA neboli vystřihovánka je polské lidové umění vystřihování z barevného papíru. Vyvinulo se v 19. století a dodnes se vyznačuje složitou souměrností, zářivými barvami a motivy ptáků, květin nebo stromů. Vzor se tradičně stříhá ručně ovčími nůžkami. Region Łowicz je proslulý svými pestrými vystřihávkami.

Polská národnostní menšina

patří mezi významné menšiny v ČR. Nejvíce Poláků žije v oblasti Těšínského Slezska na severovýchodě Moravy a ve Slezsku, zejména na Karvinsku a v okolí Českého Těšína. Mluví se zde nářečím „po naszymu“. V regionu je mnoho polských škol, institucí a spolků.

ZRÁDNÁ SLOVA V POLŠTINĚ

Kwiecień — neznamená květen, ale... duben

Sklep — není podzemní místnost, ale... obchod

Opona — není divadelní závěs, ale... pneumatika

Płyn — neznamená Plyn, ale... tekutina

Jagody — nejsou jahody, ale... borůvky

ÚKOL 1 Odpovídejte na otázky.

1. Kde v České republice žije nejvíce Poláků?
2. Mluví se v tom regionu nějak jinak než česky?
3. Znáte osobně nějakého Poláka?
4. Byli jste v Polsku? Co jste navštívili?
5. Co znamená „wycinanka“? Popište co nejlépe.
6. Viděli jste již někdy vystřihovánky z papíru, třeba v Česku nebo i v jiném státě?

ÚKOL 2 Polština je slovanský jazyk, stejně jako čeština. Znáte nějaká polská slova?

ÚKOL 3 Popište, jak vypadá tradiční oblečení Poláků. Zapátrejte i na internetu.

ÚKOL 4 Poslechněte si pohádku či příběh v polštině na www.kamaradi.eu → Multimedia → Předčítané texty → Polsky